

Posudek vedoucího práce

Jméno a příjmení autorky: Bc. Barbora Beranová
Název práce: Transformace náhradní rodinné péče v Česku. Pohled liniových pracovníků

Formální stránka textu

Z hlediska formálního splnila autorka předkládané diplomové práce všechny požadavky, které se na tuto úroveň kvalifikačních prací na HTF UK kladou. Práce splňuje rozsah, obsahuje jak četné prohlášení, obsah, tak abstrakt v Čj a AJ, stejně jako seznam použitých zdrojů. Kontrola Turnitin identifikovala shodu předkládané práce s ostatními na 22 %. K tomu je ale potřeba říci, že se jedná o téma, v němž podstatnou roli hraje legislativa, kterou nelze zcela dobře parafrázovat, či s ní nějak jinak (v rámci našeho oboru) zacházet. Práci proto ze svého úhlu pohledu nepovažuji za plagiát, ani za text, který by nebyl autorsky původní, a to v rámci kritérií, která se obvykle na tento druh prací na fakultě klade.

Obsahová stránka textu

Autorka si v textu klade výzkumnou otázku: *Jakou zkušenost mají pracovníci orgánu sociálně-právní ochrany dětí s výkony činnosti v oblasti náhradní rodinné péče a ústavní péče v kontextu novelizace zákona č. 359/1999 Sb., o sociální právní ochraně dětí?* (s. 8). Takto položené otázky je pak uzpůsobena i struktura a obsah práce. Autorka se z hlediska teoretického konceptu opírá o koncepci street-level bureaucracy, kterou formuloval v druhé polovině minulého století Lipsky. Tato koncepce je i v českém jazykovém prostředí využívána pro analýzy aplikace sociálních politik (což legislativní změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí bezesporu je). Využití této koncepce je tak zcela akceptovatelné. V konceptuální části autorka nejprve vymezuje systém náhradní rodinné péče, a to nejen z hlediska počtů dětí, kterých se dotýká osvojení, či péče jiné osoby, či ústavní péče, ale také z hlediska legislativního vymezení této oblasti, systému institucionální péče a forem náhradní rodinné péče. Věnuje se také transformaci NRP u nás, systému sociálně-právní ochrany dítěte i novelizaci zákona (včetně uvedení data platnosti a účinnosti jednotlivých změn), což je vzhledem k tématu předkládané práce a k formulované výzkumné otázce adekvátní. S ohledem na šíři zpracování výše uvedených témat je škoda, že se teoretickému konceptu věnuje toliko v kap. 2. 1. a to především proto, že by teoretická koncepce měla být de facto určitým svorníkem celého textu.

V rámci metodologické části autorka znovu popisuje / definuje cíl výzkumu, popisuje operacionalizaci (z hlediska struktury textu by měla být uvedena dříve, než jako šestá sub-část metodologické sekce). Stejně tak je popsán výzkumný soubor a průběh realizovaného výzkumu. Oceňuji, že ve vztahu k reflexi kvality výzkumu jsou využita konkrétní kritéria (Maxwell in Hendl) a nezůstává tak jen u reflexe nemožnosti generalizovat zjištění. Také oceňuji, že je uvedena informace o počtu kódů a kategorií, a že jsou uváděny trsy a podkategorie. V navazující čtvrté části práce jsou uvedeny výsledky realizovaného kvalitativního výzkumu. Autorka v nich představuje (1) okolnosti realizace výkonu SPOD, v rámci nichž upozorňuje na faktor nedostatku pracovníků na jednotlivých úřadech. Z hlediska propojenosti s teoretickými koncepty zde (část 4.1.1) mohlo být zmíněno nejen Lipskeho pojetí byrokracie, ale také Musilovo administrativní pojetí sociální práce. Dále pak popisuje reflexi vnímání rodinných pěstounů (2) a specifika dětských klientek a klientů do tří let věku (3). Shrnující odpověď na položenou výzkumnou otázku je pak uvedena v závěrečné části práce. Jen z hlediska formulací by bylo dobré zdůrazňovat, že se jedná o pohledy pracovníků, tedy mezioborová spolupráce není funkční nástroj, ale je vnímána jako funkční nástroj, což je podstatný rozdíl. V prvním slova smyslu znamená objektivizované zjišťování dopadu, až v druhém pak to, co autorka realizovala – tedy reflexi kvalitativních dat. V závěru by bylo vhodné přehledně formulovaně zjištění reflektovat ve vztahu ke zvolenému teoretickému konceptu (street-level bureaucracy) a případně k dalším výzkumům, které byly ve vztahu k náhradní a ústavní péči realizovány.

HUSITSKÁ
TEOLOGICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Závěr

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře (2) až výborně (1) a to podle průběhu obhajoby.

Otázky a podněty

V rámci obhajoby prosím autorku předkládané práce, aby formulované závěry reflektovala ve vztahu ke zvolené a využívané teorii, tedy teorií úředníků první linie.

V Ketkovicích 15. srpna 2023

Jan Kaňák